וארטים לפרשת השבוע

א ז. ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאוד מאוד ותמלא הארץ אותם. יש להקשות מדוע נאמר כאן ויעצמו **ב**מאוד מאוד. לשם מה באה התוספת של 'ב'מאוד, והלא די היה לומר מאוד מאוד. וי"ל דאיתא בגמ' על הפסוק בכל מאודך הכוונה בכל ממונך. וא"כ י"ל שזה כוונת הפסוק, ברגע שמת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא נתמעט עסק התורה ובני ישראל החלו להתעסק בכסף מאוד ולכן הם **התמלאו** בכל תועבות **ארץ** מצרים וכמו שכתוב בחז"ל. ושבט לוי שעסקו בתורה לא התמלאו בתועבות מצרים. חתם סופר.

א ז. ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאוד מאוד ותמלא הארץ אותם. המהרי"ל דיסקין התקשה כאן מדוע הוסיפה התורה ותמלא הארץ אותם? וי"ל שבגזירת הגלות שנגזרה על עם ישראל בפרשת לך לך נאמר 'ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום ועינו אותם', והטעם שהוסיפה התורה 'בארץ לא להם' כי הגלות תהיה רק אם הם יהיו בארץ שהיא לא להם, אבל אם ישבו בארץ שלהם לא יהיה שיעבוד. והנה ארץ גושן היתה שייכת לישראל, כי היא ניתנה ע"י פרעה לשרה אמנו, כמובא במדרש בפרשת לך לך, ושוב ניתנה כאן לישראל. ואילו היו עוסקים שם בתורה לא היו משתעבדים כמו שהיה באמת עם שבט לוי. אבל אחר שפרו וישרצו ויצאו להתערבב עם המצרים ותמלא ארץ מצרים אותם, רק אז השתעבדו בהם המצרים.

א יג. ויעבדו מצרים את בני ישראל בפרך. ויש להקשות למה כתוב ויעבדו חסר יו"ד ולא כתיב ויעבידו? וי"ל שמצינו בחז"ל שבתחילה עבדו המצרים יחד עם היהודים ואף פרעה עבד עימם (סוטה יא.), ולכן כתב ויעבדו בלי יו"ד כדי שיתפרש שגם המצרים עבדו. והמילה **את** ג"כ מסתדרת, כי את מתפרש הרבה בלשון **עם**. כמו שמצינו את יעקב איש וביתו באו.

א טו – טז. ויאמר מלך מצרים למילדות העבריות. ויאמר בילדכן את העבריות. מה הטעם נכפלה המילה 'ויאמר'? ואפשר לבאר כך, פרעה רצה להינצל מעונש על הריגת הילדים ולא רצה שיקרא על שמו, מה עשה? הוא אמר לשליח שיאמר למילדות. וכמו שמצינו אצל אחשורוש לאסתר 'ויאמר המלך ויאמר לאסתר' שאמר לה ע"י שליח. והטעם שעשה זאת בשביל שרצה שלא ייענש בעבור הריגת העוברים, כי אם הוא עצמו היה שולחם היה נענש ע"ז. כי אף על פי שאין שליח לדבר עבירה מ"מ כשהשליח לאו בר חיובא המעשה מתייחס למשלח. והרי איסור הריגת עובר נאמר רק לבני נח ולא לישראל, ולכך כאן המעשה כן היה צריך להתייחס למשלח. לכך עשה פרעה שליח מצרי והמעשה מתייחס אל השליח המצרי ולא אל פרעה, כי כלפי המצרי יכול פרעה לטעון אין שליח לדבר עבירה. פנים יפות. וע"ע מהרש"א סנהדרין נז :. ולפי"ז מובן גם למה פרעה לא הרג את המילדות העבריות שלא עשו רצונו משום מרידה במלכות, כי אילו היה עושה דב"ז אזי המילדות שהיו באות אחריהן היו נחשבות לשליחות של פרעה משום שמפחד מיתה היו עושות רצונו ואין הפטור של דברי הרב ודברי התלמיד, כי גם הקב"ה מצווה משום פק"נ לעשות רצון פרעה. פרדס יוסף.

א. יט. כי לא כנשים המצריות העבריות. ובאונקלוס תרגם את המילה העבריות **יהודיות.** והנה בספר בראשית מוזכרת כמה פעמים המילה עברי והתרגום מתרגם עברי (בראשית לט יד. ועוד) ואילו כאן הוא מתרגם יהודי, וכן לקמן **ב. ז** ו-**יא** התרגום מפרש על עברי יהודי, ולמה? וי"ל, אומר ה'אמרי אמת', שיעקב ברך את יהודה בסוף ויחי ואמר לו אתה יודוך אחיך, ומבואר בחז"ל שהוא יזכה שכל העבריים ייקראו בשם יהודים בשל מעלתו הגדולה של יהודה שהודה, וע"כ מאז ברכתו של יעקב ליהודה מפרש התרגום עברי יהודי.

א כב. ויצו לכל עמו כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו. וברש"י שגזר אף על המצרים. אומר ה'קצות' מה הטעם שרק כעת גזר פרעה על המצריים. י"ל שכל מה שאמרינן דינא דמלכותא דינא זה רק כשהמלך גוזר על כולם בשווה, אבל כשגוזר על מגזר מסויים, אזי אין הדין כך. וזה כוונת הפסוק, ויקרא מלך מצרים למילדות, ושאלם: מדוע עשיתן את הדבר הזה ותחיינה את הילדים, הרי דינא דמלכותא דינא, וע"ז אמרו לו המילדות, כי לא כנשים המצריות העבריות, כי חיות הנה, הכוונה לילדי המצריות שלא גזרת עליהם כלייה, א"כ אין כאן דינא דמלכותא כי זו לא גזירה על כולם, וכששמע זאת פרעה, ויצו לכל עמו, כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו.

ב. ב. ותרא כי טוב. וברש"י נתמלא הבית אורה. ובסוטה יב. כי טוב - שנולד מהול. והנה טוב זה אור ע"פ בראשית א. וירא את ה'אור' כי טוב. ומהיכן ילפינן שטוב זה מהול? י"ל, ע"פ הירושלמי על הפסוק וילך יפתח לארץ טוב, דחו"ל נקרא ארץ טוב - כי הוא מקום פטור ממעשר. (והגרח"ק הסביר שהכוונה היא שאין חשש שיעבור על עבירה של מעשרות, וכמו שכתוב בקידושין אשרי מי שלא חמאן-היינו שאין לו אבא ואמא, כי אין חשש שיעבור על עשה דכיבוד). ובמדרש ב'עקב' איתא פרי בטנך ופרי אדמתך, מה פרי אדמה חייב במעשר, אף פרי בטן חייב במעשר, ומעשר של פרי בטן זה מילה. וא"כ מה שכתוב ותרא כי טוב הכוונה לפטור ממעשר, והמעשר של אדם, זה מילה, א"כ ותרא כי טוב שפטור ממילה משום שנולד מהול.

ב יג יד. ויאמר לרשע למה תכה רעך. ויאמר מי שמך לאיש שר ושופט עלינו. ופרש"י למה תכה אע"פ שלא הכהו נקרא רשע בהרמת היד, רעך רשע כמותך. וקשה ע"ז ב' קושיות: א. למה רעו שלא הרים ידו נקרא רשע. ב. מה השיבו 'מי שמך לאיש שר ושופט עלינו' האם רק שר ושופט יכול למחות במי שמכה חברו? וי"ל דקושיה מתרצה בחברתה. הנה התנא באבות (א ח) אומר כשיהיו בעלי דינים עומדים לפניך יהיו בעינך כרשעים, כלומר שניהם רשעים עד שיקבלו את הדין. ולכך משה אמר למה תכה רעך רשע כמותך, כי שניהם בעיניו כרשעים. ראה זאת המכה ואמר למה אתה קורא לשנינו רשעים משום שאתה כאילו השופט שלנו ואנו בעלי דינים, מי שמך לשר ושופט עלינו. הרי אין אנו עומדים לפניך בדין.

ב. כ. למה זה עזבתם את האיש קראנה לו ויאכל לחם. וברש"י שמא ישא אחת מכם. ויש להביא כאן בנותן טעם את דברי הש"ך לעיל פסוק טז. דאיתא שם ולכהן מדיין שבע בנות, אומר שם הש"ך שכשאדם מתברך בשבע בנות, הוא מוכן לקחת כל שידוך שרק יהיה בלי לברר מי הוא ומה הוא, וה"ה כאן הוא אמר קראו לו וישא אחת מכם, אפילו שלא ידע כלל מי זה.

ב כג. וימת מלך מצרים. וברש"י נצטרע. ומנלן לרש"י שלא מת אלא נצטרע? וי"ל ע"פ הגמ' על הפסוק ויקרבו ימי דוד למות ומקשה ע"כ הגמ' למה לא כתוב **המלך** דוד כמו בכל מקום. ומתרצת הגמ' משום שאין מלכות ביום המוות, וכיוון שהוזכרה מיתה לא כתוב המלך על דוד. והנה כאן הרי כתוב וימת מלך מצרים ואם מת ממש אמאי כתיב מלך, אלא אומר רבי יונתן איבשיץ מכאן הראיה של רש"י שלא הכוונה למיתה ממש אלא שנהיה מצורע.

ב כד. ויזכור אלוקים את בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב. וקשה למה כתובה המילה **את** בכל אחד ולא כתוב את אברהם יצחק ויעקב? ונראה, אומר הרוגוטשובר, ע"פ מה דאיתא בב"מ פה. ש'אליהו' היה מקים את אברהם כל יום ורוחץ לו ידיו כדי להתפלל, וכשגומר אברהם להתפלל, הוא מקים את יצחק כנ"ל, וכשגומר יצחק הוא מקים את יעקב כנ"ל. ומקשינן למה הוא לא מקים את כולם ביחד? ומתרצים שאם הוא יקים את כולם ביחד הם יתפללו יחדיו והתפילה שלהם יחדיו מסוגלת להביא הגאולה קודם הזמן ואליהו לא רצה לפעול שהגאולה תגיע קודם הזמן, ע"כ דברי הגמ'. והנה בפרשת כי תשא כתוב ורחצו אהרן ובניו ממנו את ידיהם ואת רגליהם, וכתב שם רש"י שצריך לקדש ידיים ורגלים ביחד, והטעם שצריך ביחד, אומר שם השפת"ח וכ"ה באוה"ח, כי כתוב **את את** שתי פעמים, ומשמעו בבת אחת. וכעת הכל מיושב, כי הרי כאן עדיין לא הגיע זמן הגאולה, כי עדיין עוד לא עברו 400 שנה, והקב"ה רצה לזכור את הברית עם אברהם יצחק ויעקב יחדיו כדי שבזכות ה'יחדיו' שמרומז בריבוי המילה 'את', יגאלו ישראל. לכן כתוב את גם על יצחק וגם על יעקב כדי להחשיב את כולם יחדיו, שזכותם יחדיו תפעל להקדמת הגאולה לפני מלאת ה-400 שנה.

ג א. ומשה היה רועה את צאן יתרו חותנו כהן מדין וינהג את הצאן אחר המדבר ויבא אל הר האלוקים חרבה. ובתרגום הוסיף שזה היה מקום מרעה טוב ('שפר רעיא'), והטעם שהתרגום הוסיף את המילים האלו שאינן מופיעות בפסוק? י"ל ע"פ ב"מ צג: שאם רועה העלה את הבהמות לראשי צוקין ונפלו ומתו חייב, לבד אם היה שם מרעה שמן וטוב שאז פטור. והרי כתוב במדרש הר חורב למה נקרא שמו חורב, כי היה הר חד כחרב, וזה מה שהיה קשה לתרגום איך משה רעה את צאן חותנו יתרו בהר חורב, הרי מי שהעלה לראשי צוקין מעל בשמירתן, לזה כתב התרגום שזה היה מרעה טוב וא"כ שרי. רבי העשל.

ג. ה. של נְעָלֶיךָ מעל רגלך. היינו שתי נעלים. והנה ביהושע ה טו איתא וַיֹּאמֶר שַׂר צְבָא יְהוָה אֶל יְהוֹשֻׁעַ שַׁל **נַעֲלְךָ** מֵעַל רַגְלֶךָ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עֹמֵד עָלָיו קֹדֶשׁ הוּא. ונעלך כתוב שם בשווא תחת הלמד, שמשמעו נעל אחת, ולא כמו אצל משה שכתוב בו סגול תחת הלמד שמשמעו לשון רבים. וקשה למה אצל משה זה שתי נעלים ואצל יהושע נעל אחת? וי"ל שבעיקרון מצד אדמת קודש מספיק להוריד נעל אחת וכדמצינו בזבחים כד. שעבודה בביהמ"ק כשירה כשרגל אחת של הכהן על הקרקע, וזה הטעם שמהני אצל יהושע נעל אחת כי זה הוא מעיקר הדין. אבל אצל משה י"ל שמשה היה אבל וזה נודע לו באותו הרגע כי הקב"ה אמר (פסוק ו) אלוקי **אביך** אלוקי אברהם וגו' והרי אין הקב"ה מזכיר שמו על החיים (רש"י בראשית כח יג) סימן ש**עמרם** נפטר, ואבל חולץ שתי מנעלים, לכך נאמר לו של נעלך בלשון רבים.

ג ה. של נעלך מעל רגלך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש היא. בספר עדות ביוסף הביא ע"פ הרמב"ם דהולך יחף במדבר הוא מאבד עצמו לדעת משום דשכיח שם נחשים ועקרבים. והנה באבות איתא דמעולם לא הזיק נחש ועקרב בירושלים וביאר שם הרע"ב בטעם הדבר משום דאדמת קודש הוא. והנה כשאמר לו הקב"ה של נעלך מעל רגליך יש להקשות הלא במדבר אסור להלך יחף, ע"ז אמר כי המקום אשר אתה עומד עליו היא אדמת קודש ולא תינזק.

ג. ו. ויסתר משה פניו. היינו כשראה את השכינה בסנה הוא הסתיר את הפנים שלו. פעם הגיע עני לביהכ"נ בערי"ש, השמש המקומי הוליכו לביתו של הגביר, והנה הגביר אך ראה אותם מהחלון הוא פנה להסתתר בחדר צדדי וציווה לומר שאינו בביתו, האורח הרגיש בדבר ואמר, עתה נתחוור לי מאמר חז"ל גדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני שכינה, כי בקבלת השכינה משה רק הסתיר פניו ואילו כעת שזה הכנסת אורחים הגביר מסתיר את כל גופו.

ג יד. אהי-ה שלחני אליכם. יש להקשות מדוע שינה כאן מכל המקומות ולא אמר אלוקים שלחני אליכם כנהוג בכל מקום שמזכיר שמו של הקב"ה או שם אחר של הקב"ה שמוזכר במקומות אחרים? וי"ל דהנה מצינו שמשה היה כבד פה ולשון ומובא ברבינו בחיי שלא היה יכול לדבר האותיות דטלנ"ת ו-שזסר"ץ, והנה בכל השמות והכינויים של הקב"ה יש מהאותיות האלו מלבד אהי-ה, לכן כשמשה אמר הן אני כבד פה ולשון ואמרו לי מה שמו מה אומר עליהם הרי איני יכול להזכיר את שמך? ענה לו הקב"ה תאמר אהי-ה וזה השם שתוכל לדבר. רבי ישראל דרשן.

ד ט. והיה אם לא יאמינו גם לשני האותות האלה וכו' ולקחת ממימי היאור והפכת לדם. לכאורה קשה מאי אולמיה האי אות יותר מהאותות הראשונים? וי"ל דאיתא בסנהדרין סז שכל מעשי הכשפים נבדקים במים, והגמ' מספרת שם איך ביטל זעירי במצרים חמור שנעשה בכישוף ע"י ששם אותו במים והוא נמס, וא"כ זה מה שאמר הקב"ה שאם יחשבו שזה כישוף תעשה להם במים ששם לא שולט הכישוף. וזה הטעם שפרעה ציווה להשליך את כל התינוקים גם של המצרים לים משום שאין הכישוף שולט במים, ואם יבוא מצרי מכשף ויחלץ את בנו באיזה חפץ ויאמר זה התינוק שלי, יוכלו לבודקו ע"י שיזרקוהו למים ואם זה חפץ אחר שנתכשף אזי במים הוא יתבטל.

ד י. וראך ושמח בליבו. ובחז"ל אילו היה יודע שהקב"ה כותב עליו וראך ושמח בליבו היה יוצא לקראתו בתופים ובמחולות. וקשה ביותר האם בגלל הכבוד הוא היה שמח יותר בשלימות? מתרץ ע"כ הרב שך שאהרן עשה את זה בשיא השלימות, אבל כיוון שלא היה בטוח שהוא עושה זאת בשלימות מספקת בהיותו מפשפש ובודק במעשיו הוא מיעט בשירה ובזימרה בגלל ששחש אולי הוא קצת מקנא, אבל אילו היה יודע שהקב"ה מעיד עליו שהוא עושה זאת בשלימות בוודאי שהיה יוצא בתופים ובמחולות בידעו שהקב"ה שבוחן כליות ולב כך מעיד עליו.

ד כב. בני בכורי ישראל. הטעם שישראל נקראים בכור, לפי שבכור נקרא מי שהופך את הבן אדם לאב, והנה בני ישראל הם עשו את הקב"ה לאביהם. והוא פסוק מפורש בתהלים 'הוא יקראני קלי אתה אבי וצור ישועתי' אף אני בכור אתנהו'. רבי אליהו דיסקין.

ד כה. ותקח ציפורה צר ותכרות את ערלת בנה. יש להקשות מה הטעם משה לא מל בעצמו את התינוק? וא"ת שהי"ז סכנה אז איך ציפורה מלה אותו? וי"ל דמעיקר הדין גם תינוק מסוכן יש למולו משום ד"שומר מצווה לא ידע דבר רע", אבל כיוון ששכר מצווה בהאי עלמא ליכא א"כ המצווה אינה מגינה לאותה שעה והתינוק עלול למות רח"ל. והנה כתבו הראשונים שדין זה ששכר מצווה בהאי עלמא ליכא הוא רק במצוות שמצווה עליהם, אבל במצוות שאינו מצווה יש שכר מצווה בעולם. ולפי"ז הכל מיושב דמשה היה אסור לו למול כי היה זה סכנה לתינוק והיות והוא מצווה למולו אז שכר מצווה בהאי עלמא ליכא וא"כ התינוק עלול למות. אבל ציפורה שאינה מצווה א"כ שכר מצווה כאן יש לה, א"כ יכולה למול ושומר מצווה לא ידע דבר רע. האוסטרובצה.

ה כב. למה הרעות לעם הזה למה זה שלחתני. למה כתב פעמיים 'למה' שמשמע מזה דגש על כך שהיו שתי שאלות? וי"ל שמשה רבינו אמר לקב"ה ממה נפשך אני לא צריך לגאול את בנ"י, דהנה ישראל נשתעבדו למצרים בגלל שאברהם עשה מלאכה עם ת"ח (בזמן המלחמה עם 5 המלכים הוא השתמש באליעזר אפי' שהיה ת"ח. נדרים לב.) ומה שעשה כן אברהם בגלל שלא דרש את דברי ר"ע על את ה' אלוקיך תירא לרבות ת"ח. ואם בנ"י משתעבדים סימן שדורשים את וא"כ צריך שאהרן יגאל את בנ"י כי יש את לרבות את אחיך הגדול.

מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה

הבא להיטהר מסייעים בידו

בחז"ל מסופר מה היה כשבת פרעה ירדה ליאור. היא ירדה להירפאות מצרעתה ולהתגייר, כשראתה את התיבה בקשה מנערותיה להציל את הנמצא בתוכה, וכשלא רצו בא מלאך גבריאל והרגם, ואח"כ ידה נתארכה והיא נרפאה מצרעתה וראתה את השכינה על משה? ונשאלת השאלה היא רק התחילה את דרכה בדרך התשובה, וכבר התרחשו עמה ניסים גלויים, נרפאה מהצרעת שהיתה לה, חברותיה שהיתה צריכה לחשוש מהן, שיספרו לאביה שהיא לא מקיימת את גזירתו, מתו לפתע במיתה פתאומית, ולא עוד אלא גם ראתה שכינה. לפני זמן קצר היתה משוקצת מתועבת, ולאחר שני רגעים, זכתה לראות שכינה, איך ולמה? התשובה היא: אמרו חז"ל כי הבא להיטהר מסייעין אותו! היא באה להיטהר ולהתקרב לבורא עולם, לרחוץ מגילולי בית אביה, מיד היא זוכה לראות ניסים גלויים וזוכה לראות שכינה. וכדברי חז"ל: אדם מקדש עצמו מעט - מקדשין אותו הרבה, מלמטה - מקדשין אותו מלמעלה, בעולם הזה - מקדשין אותו לעולם הבא. אדם שמחליט לחזור בתשובה ולהיות בעל תשובה אמיתי, את הצעד הראשון צריך האדם לעשות בעצמו, על אף הקשיים שעומדים בדרכו, ולאחר מכן הוא יזכה לראות את עזרת ה' יתברך. הקב"ה טמן מעלית לכל הבא ליטהר! לאדם נדמה, לא יתכן שאצא ממצבי זה, כל כך מסובך אני בחטא, קשור בו, היאך אוכל לבדי לצאת ממנו, הרי אני זקוק לנס ממש... התשובה היא, אכן, באמת בלבדך לא תוכל לצאת ממנו, ואכן זקוק אתה לנס ממש, אולם מה שמוטל עליך הוא להשתדל ולהתאמץ בלבד, ובכך מובטח אתה שטמונה לך מעלית במהלך עלייתך, שתקפיץ אותך לקומה הנרצית. וזוהי הבטחת "הבא להיטהר מסייעין בידו". ואף על פי שכל ההתחלות קשות, אבל אחרי הקושי הגדול, מגיעה עזרתו הגדולה של ה' יתברך הרוצה בתשובתם של בניו אהוביו. ובספר חיי עולם כתב הסטייפלר באמת גם מי שהוא קשה ההבנה עצום, אם יתאמץ מאד בלימוד התורה, יזכה לסייעתא דשמיא, להיות גדול בתורה, אף על פי שהוא הרבה יותר מכפי כשרונו הטבעי. נביא כאן כמה מעשיות מגדולי הדורות איך הקב"ה מסייע ביד מי שמתאמץ:

כאשר עלה רבי צדקה חוצין לארץ ישראל מבגדד בשנת תרס"ח עם קבוצה של עשרה רבנים, באמצע הדרך חלה אחד הרבנים, והם הוצרכו להותירו לבדו בבית החולים שבדרך, כדי שיתחזק ויתרפא. כך נותרו רק תשעה חברים למסע, והיה חסר להם אחד למניין, חשבו להתפלל ביחידות, אך רבי צדקה התנגד, אנחנו צריכים לעשות את שלנו, אנו צריכים לעמוד באמצע המדבר ולצעוק עשירי למניין, נעשה את שלנו, אם הצלחנו הצלחנו, ואם לא הצלחנו לא הצלחנו. נעמד הרב באמצע המדבר השומם והחל לצעוק, עשירי למניין, קולו שב והדהד. עשירי למניין הוא שב וצעק, והתעלם מהדממה. אמר להם, אין קול ואין עונה, נתחיל למנצח. לפתע שמעו קול בערבית חכו חכו, מאיזה כוון הגיח אדם לבוש כערבי, האיש נעמד במרחק מה מהם, התלבטו הרבנים מיהו זה? יהודי או גוי? פנו אליו בארמית לראות אם יבין סימן שהוא יהודי: וכך אמרו: "דידן או לא דידן" (האם אתה משלנו או לא משלנו, כלומר: יהודי אתה או גוי) ? השיב להם "דידן דידן" אמר להם רבי צדקה אתם רואים ה' יגמור בעדי, אדם חייב לעשות, וה' עוזר בידו,

סיפר רבי שבתי יודלביץ: לסמינר של ערכים שנערך בקיבוץ חפץ חיים, באו זוג אבא, אמא, בת ובן. האבא והאמא והבת, האזינו לשיחות והשתתפו בהרצאות, אבל הבן לא רצה לשמוע הרצאות, כל השבוע ישב בחדר עם רדיו גדול. תלמיד חכם מהמשתתפים שהבחין כי הבחור לא בא להרצאות, ניסה לדבר עמו באופן פרטי, אך לא הועיל. הימים חלפו, המשפחה שבה הביתה, האבא והאמא החלו בדרך חדשה במתינות והתקדמו בקיום המצוות, הם ביקשו מהבן שיעלה גם הוא על העגלה וישתפר לפחות מעט, אך בקשותיהם נפלו על אוזניים ערלות. יום אחד פנו אליו ההורים, ואמרו שמע נא, אם תסכים להצטרף לסמינר הנערך בימים הקרובים, ורק לשמוע הרצאות בלי להבטיח שתתחיל לקיים מצוות, אנו נעניק לך הוצאות נסיעה לחו"ל לאיטליה ולקפריסין, כמו שהיית רוצה. הוא הסכים לתנאי. הוא ארז את מטלטליו ונסע להשתתף בסמינר 'חנוכה', שמע את ההרצאות והמוח שלו היה כמובן כל הזמן באיטליה. בסוף השבוע כנהוג בסמינר מתקיים סימפוזיון, במוצאי שבת בשעה שתיים לאחר חצות, הכל מתאספים ואף יש מהמשתתפים העולים על הבמה לספר רשמים ותחושות לאחר שבוע גדוש ברוחניות. אחרים מספרים הסטוריה אישית, ויש המגלים על התעוררות ומהפך ועוד. הבחור דנן ישב ליד חבר שלו הקשיב מעט, וחלם הרבה. החבר התכופף אליו ושאל נו... מה אתך? האם אתה יוצא מכאן עם החלטות כל שהן? אני יוצא מכאן עם כרטיס לחו"ל השיב, אבל אתה שמעת הרצאות ואיך נשארת קר כל כך? אותו חבר שהיה אפוף בהתעוררות, דיבר על ליבו עד שהבחור ציק דנן, הראה קצת סימני התרגשות, חבירו המשיך לטפטף בליבו דברי כיבושין, עד שלפתע הכריז באוזני החבר וכה אמר: אתה יודע מה... תשמע, אם יארע נס עכשיו, שאבא ואמא שלי יהיו פה באמצע הלילה, הם הרי גרים בירושלים, אז אני נעשה בעל תשובה... זהו. חלפה שעה ולפתע הנה אבא ואמא בפתח המלון. הבחור ניגש אליהם והשלושה התנשקו בסערה, היושבים באולם לא הבינו את משמעות הדבר, אבל ראו כי קורה כאן משהו מיוחד, היו אלו רגעים מרגשים מאד, הבחור דיבר עם הוריו ובכה. אח"כ עזב את הוריו מיהר ועלה לעבר המיקרופון, בדרך עוד הספיק לשאול ממישהו כיפה, חבש את הכיפה הצמידה בסיכת ראש ודיבר למיקרופון, מעכשיו כיפה זו לא יורדת מעל ראשי. מה היה ואיך הם הגיעו? זאת סיפר האבא כפי שהעידו השניים, אחד ששמע מהאב עצמו, ואחד שמע מהבן. האבא חלם לו בשינה, שבא אליו זקן, עם זקן לבן, אולי הסבא שלו, ואומר לו: מה אתה ישן פה, סע לקיבוץ 'חפץ חיים' לבן שלך. הוא התעורר משנתו, וסיפר לרעייתו. היא אמרה: או... אה... מעניין, חלום פלאי פלאים, אולי צריך לנסוע, לא אני רוצה לישון אמר הבעל ושכב לישון. והנה שוב הגיע הזקן, למה אתה לא נוסע לבן שלך? מדוע אתה ישן פה? הוא התעורר במעט בהלה, וסיפר שנית, חלמתי עוד הפעם על אותו זקן. אם כך אולי ניסע בכל זאת הציעה? אבל אני רוצה לישון, תשמע נא: אני מאמינה בחלומות, ואל דאגה לא תיסע לבד אצטרף לנסיעה, דירבנה אותו. השניים התלבשו ירדו לרכב ונכנסו, האוטו לא נדלק, האבא שעמד בחצר הבית בעיניים מכוסות חבלי שינה, לא הצליח להתניע את הרכב, ודאי הרי השטן עובד קשה בכאלו רגעים, וכי היצר הרע ישן בשתיים בלילה? אם האוטו כבר התקלקל, אין לי כח, גמרנו, אני הולך לישון עכשיו. אם כבר התלבשנו וירדנו נזמין טקסי מיוחד העיזה האשה להצהיר בקול, אם אנו כבר ברחוב, ניקח ספיישל חזרה ואמרה... נוסעים בכל מחיר הכריזה, האשה ניצחה, הם הזמינו מונית ונסעו מירושלים עד לחפץ חיים כמובן ששילמו טביון ותקילין כמו שצריך ובאו. מועתק מתוך ספרי רבי יוסף חיים אליהו בעל הדברי חיים.

בספר אמונה שלימה וילך הביא סיפור על השגחה פרטית על אדם שרצה מאוד לשוב בתשובה מגזל שגזל והקב"ה היה בעזרו לסייעו בכך באופן מופלא. ומעשה שהיה: היה בחור אחד שקצת ירד מהדרך. כשגדל והגיע לגיל 21 טס לאוסטרליה ועבד שם אצל אדם יהודי שהיתה לו חברה גדולה. הוא עבד בתור נהג משאית, ובכל פעם שהוא נדרש להוריד כמות מסוימת של סחורה במקום מסוים, היה ל"ע מפריש לעצמו 'מעשר' ממנה. במילים אחרות הוא היה לוקח חלק מהסחורה לעצמו ומוכר לאחר מכן את הסחורה שנותרה בידו, כדי שתהיה לו עוד "הכנסה צדדית" הוא לא הרגיש במעשיו הנלוזים עבירה כלשהי אלא הצדיק את מעשיו בעובדה שבעל הבית לא שילם לו כראוי ולכן מן הדין צודק הוא ומשלים את פרנסתו. וכך נהג במשך שנים ארוכות. עברו שנים והוא החליט לחזור ארצה. עם הזמן התחזק בדרך האמת ונעשה בעל תשובה גמור ולאחר שעשה חשבון נפש הבין את גודל מעשיו וחטאיו, והבין שכעת הוא חייב לשלם על מה שהוא גנב ממנו כל השנים, ומי יודע, אולי הוא יצטרך לחזור אפילו בגלגול. הוא החליט שהוא יעשה ככל יכולתו כדי להשיג את בעל-הבית. הוא התקשר לחברה שעבד בה באוסטרליה, אולם למגינת ליבו הסתבר כי החברה נסגרה וכבר לא הייתה קיימת. אותו אדם התבגר ומאחר ובניו לא המשיכו את דרכו במפעל, נאלץ הוא לסגור את העסק הרווחי. על אף העובדה שניסה בכל יכולתו להתחקות אחר מיקומו של בעל הבית, כל ממאציו עלו בתוהו. למעשה הוא התייאש מלהשיגו ומאחר והבין כי לא יוכל לאתר את בעל המפעל ממנו גנב על מנת להשיב לו את כספו, הוא הלך להיוועץ ברבו ושאל אותו מה עליו לעשות? השיב לו הרב כי במקרה מעין זה בהלכה יש 'פתרון' שאפשר לעשות במקרים מסוימים מעין אלו שבהם לא ניתן לאתר את אותו אדם שחייבים לו, והפתרון הוא לעשות "צורכי רבים". אך צריך בית דין שיקבע זאת... ונדרשים לו שבועיים ימים בשביל לארגן. ולכן אמר לו שישוב אליו בעוד שבועיים ואז ידונו אותו בית הדין ויחליטו בעניינו. הוא יצא מבית הרב, התחיל להגיד פרקי תהילים בדמעות ואמר: "ריבונו של עולם, תעזור לי לתקן את חטאיי!" לאחר שבוע ימים, הוא מספר כי הלך ברחוב שטראוס בירושלים ומולו הוא רואה את אותו בעל מפעל מאוסטרליה! הוא נדהם, הוא מיד רץ אליו ושאל אותו: "מה אתה עושה כאן?" ובעל המפעל משיב לתדהמתו: "תאמין לי שגם אני לא יודע, אבל לפני שבוע נכנס לי רעיון בראש. אמרתי לעצמי שאני כבר אדם מבוגר, מי יודע מתי יגיע יומי וטרם הייתי בכותל המערבי. ורציתי לזכות ולבוא לפחות פעם אחת לכותל המערבי. אז באתי ליומיים בלבד, אתמול בערב נחתתי ומחר אני כבר חוזר". מיודענו התרגש מאד ואמר לו: "תשמע, זה לא מקרה, הקב"ה שלח אותך בשבילי, מה הסיכוי שאפגוש אותך כאן בירושלים באמצע הרחוב, בתוך הזמן הקצר שהקצבת לביקורך. אם הייתי מפספס בדקה את הדרך לא הייתי רואה אותך, הרי זו השגחה עליונה מכוונת!" ואז בדמעות שליש הוא סיפר לו שהוא גזל אותו במשך שנים וביקש לשלם לו על כל הנזק שגרם לו והוא ניסה לאתרו ללא הצלחה, ובדיוק שבוע לפני כן התפלל מעומק לבו למי שאמר והיה העולם שיעזור לו לתקן את מעשיו, בדיוק באותו זמן שבהם עלו ההרהורים בלבו של בעל-המפעל לשעבר להגיע לכותל המערבי. לשמע דברים אלו אמר לו הזקן: "תראה, אני לא צריך כסף. ב"ה הקב"ה חנן אותי ויש לי הרבה. אני מוותר לך ומוחל לך בכל ליבי על כל הגזלות שלקחת ממני, לך לשלום. מיד הוא ניגש לבית הרב ואמר לו, כבר לא צריך בית דין, הקב"ה כבר עזר לי".

שנים מקרא ואחד תרגום

ידועים דברי הבעל הטורים בתחילת הפרשה שנתן רמז בפסוק הראשון לחיוב לקרוא שנים מקרא ואחד תרגום וז"ל: ואלה שמות בני ישראל, ר"ת ואדם אשר לומד הסדר שנים מקרא ואחד תרגום בקול נעים ישיר יחיה שנים רבות ארוכים לעולם עכ"ל. ומקור הדברים הוא בברכות דף ח' אמר רב הונא בר יהודה אמר רבי אמי לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור שנים מקרא ואחד תרגום ואפילו עטרות ודיבן שכל המשלים פרשיותיו עם הצבור מאריכין לו ימיו ושנותיו. ובפמ"ג ריש רפ"ה כתב רמז אחר במלים "ואלה שמות" שהוא ר"ת וחייב אדם לקרוא הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום. ובשו"ע סימן רפ"ה כתב שהוא חיוב גמור, וי"ש יקרא גם תרגום וגם פירש"י, וביאר שם המ"ב: כי התרגום יש לו מעלה שניתן בסיני וגם הוא מפרש כל מלה ומלה ופירש"י יש לו מעלה שהוא מפרש את הענין ע"פ מדרשי חז"ל יותר מהתרגום ובאמת כן ראוי לנהוג לכל אדם שילמוד בכל שבוע הסדרה עם פירש"י לבד התרגום כי יש כמה פרשיות בתורה ובפרט בחלק ויקרא שא"א להבינם כלל ע"י תרגום לחוד. ובארחות חיים להרא"ש אות לז כתב: למוד פרשיותיך עם הצבור שנים מקרא ואחד תרגום ופירוש רש"י ז"ל ותדקדק בו כאשר תוכל. ובמגיד מישרים לב"י כתב: והטוב בעיניך שאתה קורא הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום בריהטא כחותה על הגחלים לפרוק עול מעליך והלא יש לך לזכור מאמר רשב"א אל תעש תפלתך קבע וכו' אבל צריך לקרות הפרשה בנחת ולהרגיש בספקותיה ולתרץ אותם ומה שלא תוכל לתרץ עיין במפרשים. ובפלא יועץ ערך פרשיות כתב: וכתבו המקובלים שיש להקפיד הרבה בקריאת הפרשה שמו"ת לקרותה בכל טעמיה ודקדוקיה הדק היטב והנה על כגון זה מצוה שמתן שכרה בצידה אורך ימים בימינה מי שאינו חושש לקיימה ענוש יענש ממה נפשך אם אינו מאמין בתורה ובדברי חכמים נידון בצואה רותחת ואם מאמין ואינו חושש ועל חייו לא חס הרי זה מתחייב בנפשו ועתיד ליתן את הדין מעין מאבד עצמו לדעת ומה גם בדבר שקל לקיימו מאן לא בעי חיי הרי זה נמשל כבהמות.

הרב עובדיה יוסף כתב במכתב לבנו וז"ל: ובודאי שאתה נזהר בקריאת שנים מקרא ואחד תרגום כדין הש"ס מידי שבת בשבתו עם פרש"י שהוא דבר עצום. **על האדמו"ר מתולדות אהרן** זצ"ל מסופר בספר שבת משוש לבנו: פעם בא לפני רבינו אחד מאנ"ש חסיד מאד נעלה וסיפר לרבינו אודות צרה שיש לו עם הכליות רח"ל והיה מדובר שצריכים להוציא אחת מן הכליות ל"ע כמובן שזה מצב רציני בתוך כדי הזכרת שמו שאל אותו רבינו ז"ל האם אתה נזהר לקרות שנים מקרא ואחד תרגום כל שבוע, וענה הלה לפעמים אני מתרשל, ענה לו רבינו ז"ל כי בגמרא ברכות איתא שזה מאריך ימיו ושנותיו של אדם, תיכף תקבל עליך להזהר בזה וה' יעזור בזכות זה וה' ברוב רחמיו וחסדיו עזר והאיש הצליח בניתוח ועודנו חי אתנו שיאריך ימים עד עולם. **הרב אלישיב** מאוד כאב לו שישנם אפילו בני תורה המזלזלים בשמו"ת. והיה מתבטא: איך יתכן שדינא דגמרא שנפסק ברמב"ם ובשו"ע וכתוב בהם הלשון 'חייב אדם', זה חיוב! מעיקר הדין אף אסור לאכול קודם שאומר שמו"ת את סעודת השבת. **סיפר תלמידו רבי בן ציון קוק בערב שבת קודש פרשת כי תבוא** תשס"ג סמוך לכניסת שבת התפוצץ לרבנו העורק המוביל ללב. רבנו איבד הכרתו והובל לבית החולים 'הדסה עין כרם' והיה בסכנת חיים. הרופא התבטא בפני המשפחה: "זו שאלה של שעות, אולי של ימים". היו לו ייסורים קשים והוא שכב על מיטתו מתפתל מכאב. ביום שני בחצות הלילה הוטב לו קצת. הוא פתח עיניו ופנה לנכדו שישב לידו וביקש: 'תביא לי חומש, עדיין לא סיימתי את השניים מקרא ואחד תרגום של פרשת כי תבוא". הרב'ה לקח את החומש וקרא בו כמה פסוקים עד שעזבוהו כוחותיו ולא יכול היה להמשיך. הוא היה במצב של סכנת חיים ודבר ראשון התאמץ להשלים את הפרשה. הייתה תקופה שהרב אלישיב סבל בעיניו ובקושי יכול היה לקרוא, גם את השיעורים לא מסר, את שמו"ת היה קורא ממש במאמצים על אנשיים. את התרגום הוא לא הצליח לקרא, היו נעמדים על ידו וקוראים לפניו את התרגום והיה חוזר אחרי מי שקרא מילה במילה. רבי משה פיינשטיין כותב ב'אגרות משה' שאפילו רשב"י שתורתו אומנתו שהיה פטור מלהתפלל, אבל שמו"ת היה חייב, שמו"ת זה גם חלק מלימוד התורה ואין על זה שום פטור. בדורנו אין בכלל את המושג תורתו אומנתו כמו רשב"י, אבל גם אם היה – היה חייב לקרוא שמו"ת. **הרב שטינמן** כל השנים הקפיד מאוד לקרא שמו"ת. לעת זקנותו שראייתו הלכה ונחלשה, הדפיסו לו את החומש על דף צהוב זהו דף יותר קל לקריאה באותיות גדולות וכך היה קורא שמו"ת. לעת זקנותו ממש, לקראת השנתיים האחרונות לחייו, כמה שניסה לקרא שמו"ת מהדפים, לא הצליח לקרא בשום אופן. בשנתיים האחרונות כשהיה חלוש מאוד ולא יכל לדבר היה נכדו רבי גדליה הוניגסברג מוציאו מדין שומע כעונה, רבי גדליה היה מסתפק האם הרב שומע אותו כלל, אך כשקרה שטעה פתאום סימן לו בידו לעצור ותיקן אותו. סיפר רבי גדליה: ביום שנפטר כ"ד כסלו תשע"ח, באתי אליו בבוקר לבית החולים, ישבתי ליד מיטתו ושאלתי: אני יכול לקרוא לראש הישיבה שניים מקרא ואחד תרגום? אמר לי רבינו: "כן, תקרא. רק תגיד קודם ברכת התורה". בירכתי ברכת התורה והתחלתי לקרא שניים מקרא ואחד תרגום בפרשת מקץ. בין שלישי לרביעי השתעל לפתע רבינו פעם אחת, ופתאום כל המדדים סימנו אפס וידום ליבו, באמצע המקרא. רבי חיים קניבסקי כל יום שישי אחר הצהרים לאחר תפילת מנחה, בשארית כוחותיו היה תופס את החומש ולא מוותר ועד הדלקת נרות מסיים לימוד כל שניים מקרא ואחד תרגום ואת כל הרש"י עם ההפטרה.

ידיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל ערוך בדרך של שו"ת

שאלה: מה הסיבה לצרות שיש ליהודים יותר מאשר לשאר אומות? **תשובה:** כותב הכלי יקר בפרשתנו, משום שאצל היהודים יש הרבה מחלוקות ומריבות וזה עיקר הסיבה שישראל בגלות, והיינו שאדם הרוצה למנוע מעצמו צרות ויסורים עליו להימנע ממחלוקות ומריבות המכלות אותו עצמו, ורק באחדות מצליחים. וכעי"ז כותב רש"י בפרשתינו על הפסוק אכן נודע הדבר שיש בהם בעלי לשון הרע רואים עד כמה חמור לשה"ר שיש משחית כל חלקה טובה וגורם כאלו רעות לעם ישראל.

שאלה: מהו האושר האמיתי שיש לאדם? **תשובה:** תשאלו כל אדם הכי מצליח שיש בעולם, מה הדבר שבאמת עושה אותו מאושר זה להיות עמל בתורה כי שאר הדברים זה טרדות עד אין סוף, והיינו גם אם האדם הכי עסוק אבל לקחת פסק זמן שעה אז כמה שיותר ביום ולהקדיש אותו ללימוד התורה בהתמדה אדירה בלי טלפון בלי כלום ללמוד סוגיה להבינה היטב אין יותר מאושר ממך ולמרות שבאותו הזמן היצה"ר חוגג עליך חזק ומנסה לשכנע אותך להפסיק. דע לך שכאן טמון כל האושר הגדול ואם אתה עושה כן אשרך בעולם הזה ואשרי מי שזכה ללון בעומקה של הלכה ולהגות בתורה יומם ולילה אין מאושר ממנו. אבל צריך שהלימוד יהיה ברצף בלי להפסיק וכמובן להבין מה שלומד.

שאלה: כשהקב"ה גוזר משהו בעולם האם ע"י השתדלות אפשר לבטל את הגזירה? **תשובה:** הגמ' אומרת שהטעם שפרעה גזר כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו הוא משום שראו חרטומיו שהולך להיוולד מושיען של ישראל ובמים הוא לוקה, לכן גזר שיזרקו את כולם ליאור. ז"א שכל הזריקה ליאור היתה להיפכר ממשה, לבסוף הוא גדל בביתו למדנו מכאן, אומר הסטיפלער שכל מעשה אנוש ותחבולותיו לא יועילו להזיז אפילו זיז ממה שנגזר. ולא עוד אלא שהפעולות שעושה כדי להפטר ממה שנגזר עליו, הן אלו שיביאו עליו את מה שנגזר עליו. אותו הדבר בסיפור של השיעבוד במצרים, הנה בנ"י היו באותה התקופה במעמד מאוד חשוב במצרים והם היו גיבורים עם הרבה כח ושלטו בכל המדינה שלטון עצום, ואיך המצרים הצליחו להשתעבד בהם ולהפוך אותם לעבדים; איך עם ישראל לא התקומם ומרד בהם בכוחו הגדול? רואים מכאן ג"כ יסוד חשוב בהנהגת ה' בעולם, שמה שנגזר א"א לעצור ולמנוע אפי' שבדרך הטבע זה לא נראה מציאותי וא"א לעצור גזירות שמים. וברור שכשאדם עושה רצון ה' בדרכיו הוא לא יכול להינזק כלל ע"ז, אבל כשאדם עושה כל מיני פעולות שהם נגד רצון ה' כגון שהוא חפץ להצליח באיזו עיסקה והוא חושב שאם הוא ירמה קצת או ייצא קודם סיום התפילה או יוותר על לימודו הוא יצליח, אז צריך לזכור עניין זה שאין ס"ד כלל כשעושה נגד רצונו, ורק כשעושה רצון ה' מובטח לו שיצליח. **ויש להוסיף** שזה הכל ע"י השתדלות טבעית שאז א"א לשנות כלום. אבל יש דרך אחרת שאפשר על ידה לשנות מה שנגזר, והדרך הזאת היא תפילה מלב נשבר ומעומק הלב. וכמו שמצינו בפרשתנו שאפילו שנגזר על בני ישראל עבדות 400 שנה, ברגע שמת מלך מצרים ויאנחו בני ישראל מן העבודה והם הרבו בתפילה אז ותעל שוועתם אל האלוקים מן העבודה והם נגאלו 190 שנים קודם זמן גאולתם. וכמו שכותב כאן רש"י וידע אלוקים: נתן לב אליהם ולא העלים עיניו מהם. רואים את הכוח העצום שיש לתפילה שיכולה לבטל גזירות קשות ולהסיר חרון אף מישראל, ולשנות הטבע. ואל הקב"ה אפשר להתפלל בכל עת ובכל שעה, אם זה בג' תפילות שנתקנו לישראל, אם זה תפילה פרטית שאדם יכול לשאול מה' בכל שעה שמזדמן לו. ואשרי העם שה' אלוקיו. יסוד התפילה הוא לחזק בליבנו את האמונה והבטחון בה', כי ע"י שאנו מתפללים אליו לכל דבר ולכל צרה זה מראה שאנו מאמינים שהוא יכול להושיע אותנו ובוטחים בישועתו. עוד עניין רואים בפרשתנו שאפי' שנגזר על ישראל שינצלו מהגלות בכ"א לולי התפילות הם לא היו ניצלים, כי בשביל להביא לעצמינו את הזכויות המגיעות לנו מהדין, ג"כ או זקוקים לתפילה כמ"ש ותעל שוועתם שהיו צריכים לתפילה בשביל להינצל. וכן מבואר ברמב"ן ב כה. ולא יסתפק אדם במה שמתפלל שמונה עשרה ג"פ ביום אלא מלבד זאת צריך כמה פעמים ביום לשפוך תפילות ובקשות בינו לבין עצמו כשהוא בבית, וצריך שיהיה מעומקא דליבא, כי בינו לבין עצמו הוא יחשוב על מצבו הכלכלי וטרדותיו הרבים ועל משפחתו וכו', ואז הוא ממילא יתפלל בתחנונים. ותפילה כזאת, אומר הח"ח, בוודאי לא תשוב ריקם. וכן כתב החזו"א באגרותיו שאדם צריך לקבוע לעצמו נוסח של תפילה שמתאימה לו, ויצייר לעצמו איך הקב"ה עומד על ידו מאזין לו ושומע את תפילותיו. וע"ז הוא יתפלל יותר מעומק הלב. עוד מוסיף החזו"א שבכל עניין שיש לאדם, עליו למעט בהשתדלות ולהרבות בתחנונים לפניו, וע"ז יפעל יותר מהמשתדל. ובשנים האחרונות רבי חיים קניבסקי היה אומר לפונים אליו ומבקשים על כל מיני בעיות שהקב"ה עושה לנו את זה כי הוא רוצה שנתפלל אליו, וכל הזמן להרבות בתפילה על הילדים, על הפרנסה, על הבריאות ועל הצלחה בכל הענייינים כי זה הדבר היחיד שנשאר בדורינו היתום, וע"י תפילה רואים ללא הרף בחוש את ישועות ה'.

שאלה: מה הסיבה שהיתה רעידת אדמה בצפת בימים אלו לפני כ- 200 שנים? **תשובה:** בכד טבת שנת תקצ"ז התרחשה בצפת רעידת אדמה אדירה. הרעידה גרמה למפולת ענקית ונהרגו 7000 איש, הקהילה היהודית בצפת נפגעה קשות, כששמע זאת החת"ס אמר שהטעם לזה הוא משום שפגעו בקדושה של ירושלים ובמקום לעלות לגור בירושלים עלו כולם והתיישבו בגליל וירושלים הייתה לשממה לכן נענשו.

שאלה: בימים אלו מזג האוויר התחיל להתקרר וישנם רבים שחוששים מפגעי מחלות הקור. וכידוע אמרו חז"ל שקור וחום זה תלוי בהשתדלות האדם, מה ההשתדלות שלנו להימנע ממחלות החורף? **תשובה:** יש להיזהר מללכת יחף; להיזהר מלצאת מהבית עם שער רטוב; לא לאכול דברים שמחלישים את הגוף כשתית אלכוהול ואכילת סוכרים ושמנים רוויים, כמו"כ לשמור על מערכת חיסונית בריאה כדאי ורצוי לאכול מאכלים שיש בהם ויטמין C שנמצא בתפוזים קיווי ותפוחים ועוזר למלחמה בהצטננות; כמו"כ המומחים אומרים שויטמין די (D) מאוד מחזק את המערכת החיסונית ואז פחות נדבקים. וגם אם נדבקים חלילה עוברים את זה בקלות. והנה כידוע ויטמין די מגיע מחשיפה לשמש שפחות מצוי בימי החורף, והדרך הטבעית להשלים את זה היא או ע"י לקיחת כדורי ויטמין די שנמכרים בחנויות טבע, או באכילת מוצרי חלב, דגים עתירי שומן, ביצים וכבד. כמו"כ אכילת מרק ששמים שם מלבד בצל ושום שהורג את החיידקים אפשר להוסיף ירקות בריאים כגזר דלעת ובטטה שיש בהם ויטמינים לחיזוק המערכת החיסונית. כמו"כ רצוי להוסיף גם עצמות עוף ומבשלים אותם הרבה זמן, זה דבר זול ומאוד מאוד מסייע לחיזוק הגוף וכל המערכת החיסונית שלה. לא לשכוח שתיה מרובה שהמון פעמים נשכח מאוד בחורף, בנוסף יש לאוורר את הבית שלא ישארו החיידקים בפנים ולהשתדל כשקר לצאת עם סוודר ובגדים חמים. עוד דבר כדאי לעשות פעילות גופנית הליכה התעמלות וכדו'. וזוהי ההשתדלות הראויה לצלוח את מחלות החורף בקלות יתירה.

שאלה: כשיש לאדם הזדמנות לעשות משהו מאוד גדול לזיכוי הרבים, אך הדרך לעשות את הדבר כרוכה בכך שיפגע באדם אחר, האם יעשה את זה או לא? **תשובה:** הגמ' מספרת שהקב"ה ביקש ממשה רבינו לגאול את ישראל ומשה לא רצה כי אהרון יכול להיפגע מכך, ועד שהקב"ה לא הבטיח לו 'וראך ושמח בליבו' משה לא הסכים לגאול את ישראל. רואים שאם יש מישהו שנפגע, אז אפי' שבגלל זה עם ישראל ייאלץ להישאר בגלות, לוותר ע"ז. וידוע שרבי יחזקאל לוינשטין היה אומר כך מקובלני מרבותי בניין בית המקדש יבוטל אם בנייתו עלולה לפגוע באיזה אדם מישראל. וכעי"ז מסופר על האר"י שפגש את אליהו הנביא ברחובות צפת אמר לו אליהו בא איתי ונבשר על הגאולה, אמר לו האר"י קודם אני אלך להודיע לאישתי ואח"כ אבוא עמך וכשחזר האר"י הוחמצה השעה. סיפר זאת רבי ישראל סלנטר ואמר לתלמידיו מה אתם חושבים האם האר"י הצטער שהלך לאישתו? חלילה וחס, כי האר"י ידע שאסור לצער את אשתו גם אם זה יגרום הפסד של ביאת המשיח והגאולה. אנו צריכים להתעורר מכך ולהימנע ככל שניתן מפגיעה ובפרט מבן הזוג שלנו לא לעשות שום דבר שזה על חשבון הבית מבלי לקבל אישור לכך מבן הזוג. ומעשה אבות סימן לבנים.

שאלה: בימים אלו מתחילה בארצינו מהפכה נגד בתי המשפט האם יש סיבה לכך? **תשובה:** ידוע לכולם שבתי המשפט רדפו את הגוש המסורתי ובפרט את העומד בראש מחנה הימין. וידוע מה שאמר הח"ח לראש ממשלת רוסיה שכיוון שהוא נרדף ע"י הפולנים הוא בסוף יעלה, כי אלוקים יבקש את נרדף וכעת לאחר שרדפו את רה"מ כ"כ הרבה נראה שקורה הדבר הזה 'אלוקים יבקש את נרדף' ונראה שמהמהפכה הזאת לבסוף יגרם שהפרקליטות ואלו שרדפו את ראש הממשלה יצטרכו לתת ע"כ את הדין.

שאלה: האם יצא איזשהו יתרון מהממשלה הקודמת שהיתה רודפת את היהדות ואת החרדים? **תשובה:** בסופו של דבר, אחרי כל הרוע והרדיפות מתברר שהמצב הקשה היו עימו גם כמה יתרונות, וזאת בנוסף לעובדה שמרבית הגזירות וההכבדות האכזריות שביקשו לעשות באמצעות מה שנקרא בשם "רפורמות", מוסרות כעת בטרם שהבשילו. אבל היתרון הבולט הוא בזה שאחרי הדורסנות שלהם יש לממשלה החדשה את האומץ וריבוי הכלים לפעול לטובת היהדות יותר מאשר בממשלות קודמות, שזה כולל ריבוי תקציבים להסרת הקיפוח, חיסול עריצות בתי המשפט וכו' וכו'. ורואים כמה מה שה' עושה הכל לטובה. למרות שלפני שנה וחצי הכל היה נראה אחרת אבל לאחר מעשה מתברר שיש בזה גם יתרונות. כמובן שהמצב שלנו הוא לא טוב ואנו בגלות של החילונים בארצנו אבל במצב הגלותי בו אנו נמצאים המצב כעת יותר טוב ממה שהיה בעבר.

שאלה: בפרשתנו 'והיו לאותות', האם יש בדורינו אות שרואים בחוש? **תשובה:** הבני יששכר אומר שגם בדורינו נרות השבת הם אות ומופת גדול, ורואים שבהרבה מקרים אור הנרות של שבת מתברך ודולק הרבה יותר זמן משאר אורות של ימות השבוע. ומעידים רבים שהם בדקו כמה פעמים עניין זה והם ראו שאכן נרות השבת דולקים מעבר לזמנם הרגיל.

שאלה: בימים אלו של השובבי"ם שאנחנו מצווים ביותר להתגבר על התאוות, איזה תאוות ראוי להתגבר בדורינו? **תשובה:** רבי ישכר מאיר זצ"ל היה אומר שהניסיון של דורינו שעליו צריך לעבוד הוא תאוות **האכילה** וה עובד ע"ז זוכה שנמחלים לו עוונותיו. פניני שכר שכיר לרבי נתנאל נהרי שליט"א

שאלה: מתי אדם מפסיד את המתנות שקיבל מהקב"ה? **תשובה:** היה אומר רבי ישכר מאיר כשיש ניסים ולא מודים עליהם, לוקחים אותם מאיתנו. פניני שכר שכיר לרבי נתנאל נהרי שליט"א

שאלה: מה כדאי לנהוג בבית בשביל שיהיה לבן זוג שלנו טוב איתנו? תשובה: הכלל הוא כשאדם מקטר כל הזמן כמה רע לו ולא טוב לו וקשה לו וכו' הוא נהפך לנטל ולא נעים בסביבתו והדברים שאומר לא מוסיפים אהבה אליו, ואילו אדם שכל הזמן שמח ורואה את הדברים הטובים ומחייך כל הזמן אזי הוא זוכה שכולם אוהבים אותו ואוהבים להיות במחיצתו וכיף אתו יחד, לכן מה שהכי טוב זה להיות שמח ולחוות את הדברים הטובים שעוברים עליו/ה בכולל בעבודה ובכל מקום ואז נעים במחיצת אותו אחד וממילא יכול לומר גם את הקשיים מפעם לפעם במקומות הצורך.

שאלה: משגיח אז ראש כולל או ראש כל דבר שרואה שנעשה דבר בישיבה או במוסד שהוא כנגד דעתו, והוא דבר שנעשה ע"י כלל הציבור, איך ילחם בזה? **תשובה:** ההיסטוריה מוכיחה שא"א להילחם בציבור, ומי שניסה נכשל כשלון גדול. ולכך יפתור את הבעיה רק בדרכי נועם ובגמישות ולא בדרך של מלחמה.

שאלה: ילד שעשה מעשה מאוד לא טוב ולא חולם שההורים שלו יודעים מזה האם כדאי לומר לו תדע לך אבא או אמא יודעים הכל תיזהר וכו'? **תשובה:** אסור לומר לילד אבא יודע הכל אמא יודעת עליך הכל א"א להסתיר מהם שום דבר, כי אז אין לו חשק להשתפר, ואם ילד מרגיש שמכבדים אותו על מה שלא מגיע לו למרות שהוא לא ילד טוב אז יש לו חשק אדיר להשתפר אבל כשבין כה יודעים עליו הכל אין לו שום חשק להשתפר, וכמעט תמיד צריך להתעלם ולהמשיך להאמין בו כדי לתת לו את היכולות להשתנות.

שאלה: אדם שהילד שלו מראה מידות מושחתות והוא חוצפן עקשן מרביץ ורע בכל הדברים האם יש לו תקווה שיצא משהו מהילד הזה? **תשובה:** יש סיכוי שייצא ממנו הכי מוצלח בעולם. וידוע מה שמסופר על צייר אחד שהביא לפני המלך ציור של אדם מצליח מאוד והציור שלו היה עם תווי פנים של אדם מושחת מאוד והמלך הרגו כיוון שלא האמין שאותו מוצלח יש לו כאלו מידות מושחתות, המלך שלח צייר אחר לצייר אותו וההוא נבהל ולא ידע מה לעשות אם יצייר איך שנראה המלך יהרוג אותו. הוא בא רועד למלך וכה אמר לו נגיאתי לאותו אדם ושאלתיו למה תווי פניך כאלו? ענה ואמר דווקא משום שאני בטבעי מושחת ורע ועבדתי על עצמי אז צמחתי להיות אדם גדול, אבל אם הייתי נולד עם מידות טובות לא הייתי יכול להגיע לדרגות גבוהות כ"כ, כי רק מי שעובד על עצמו מצליח להגיע להשגים אדירים. וברור שגם אם הילד הוא עם מידות מושחתות יש לו סיכוי מצוין לצאת אדם גדול ומוצלח ביותר אם יתפללו עליו והוא יעבוד ע"ע כראוי.

מדור זה יש להימנע מלקרוא בשבת: הרעיונות שנשלחו השבוע: **א.** על השאלה משבוע שעבר בדבר ילדה שתולשת שערות כתבו כמה דברים: אחד כתב: זה מגיע ממקור רגשי ויש לטפל בבעיה הרגשית והתופעה שהיא רק סימפטום תעבור מאליה. מישהו נוסף כתב: כדאי לבדוק אם יש "התניה". כלומר אם התלישה נעשית תוך כדי שתיה מבקבוק או מציצת מוצץ, אם כן אזי יש לגמול ממוצץ ומבקבוק, ועם זה נפסקת תלישת השערות. (ניסיון מוכח שלנו ושל רבים אחרים). ואחר כתב: אני מציע לשים לה מטפחת או כיסוי אחר הדוק לשיער בזמן השינה. עוד מישהו כתב: לרפואה אין איך לעזור אולי רק בריפוי בעיסוק באם מדובר בבעיה תחושתית. הם טוענים שזה עובר עד גיל 6. **ב.** כדי למנוע כתמים אפורים בכביסה יש להימנע מלהשים מידי הרבה מרכך כביסה זה עושה כתמים אפורים. לגבי כתמי שמן - לפזר טאלק או קמח תפו"א על הכתם מיד כשנוצר, או לכבס עם סבון כלים "פיירי". **ג.** מי שרוצה לחפש במחשב בתוך וורד יש אחד שמסכים לעזור דרך המיל דלהלן: rn204245@gmail.com

התורה חסה: למי שיש רעיונות או פתרונות בעיות דלהלן או לסתם רעיון שיכול להועיל יש לשלוח למייל שבסוף העלון ולהציל ממונם של ישראל: הבקשות לפתרונות שנשלחו השבוע: **א.** איך מנקים ניילון של עגלה שהציבה? **ב.** מה הדרך להורדת לקה שקופה (ספריי המשמש לספרים) ממכנס. **ג.** איך אפשר להוריד שריטות מעדשות משקפיים. **ד.** למי יש עיצה ממשית ובדוקה עבור חולה אנקלוגי שסובל מגירודים קשים מאוד בכל גופו שזה תופעת לואי מהטיפולים? **ה.** אשמח לדעת אם מישהו יודע על פתרון לנסיגת חניכיים שכידוע ברפואה אין להם מה לעשות. תודה!

שאלה בחושן משפט: אמא החזירה לבת שלה מוצץ שנשכח אצלה, ע"י שהדביקה אותו בדבק חזק על אוטובוס שעבר מתחת לביתה, ואמור לעבור עוד מעט ליד בית בתה, האם חייבת על משלוח או לא? **תשובה:** שו"ע חו"מ שסג ס"ה. ועיי"ש בנתיבות ומבואר שם שכיוון שדופן האוטובוס לא עומד להובלה פטור. וכן ראיה מפסחים כו. שמבואר שם שמותר להנות מצל המקדש שכלפי חוץ משום שלתוכו עשוי וה"ה אוטובוס לתוכו עשוי. ולגבי לעשות כן לכתחילה יש לדון בזה.

הלכות הקשורות לפרשה

ואלה שמות בני ישראל. כתב הלבוש שהמילים ואלה שמות הם ר"ת של הדין וחייב **אדם** לקרוא **ה**סדר **ש**ניים **מ**קרא **ואחד ת**רגום'. ובבעל הטורים כאן כתב שהפסוק ואלה שמות בני ישראל הם ר"ת למשפט הבא: **ו**אדם **א**שר **ל**ומד **ה**סדר **ש**ניים **מ**קרא **ואחד ת**רגום **ב**קול **נ**עים **י**שיר **י**חיה **ש**נים **ר**בות **א**רוכים **ל**עולם. והכוונה שיהיה גם אריכות ימים בכמות וגם באיכות, כך ביארו את דברי הטור. **ויש** להוסיף שחז"ל הזכירו את זה כאן שגם מי שלא התחיל בתחילה יכול להתחיל מהשבוע ולעולם לא מאוחר. **שינון דיני שניים מקרא:** קריאת שניים מקרא ואחד תרגום הוא חיוב גמור. בשו"ע או"ח רפה ובמשנ"ב שם הביא **שירא שמים יקרא גם רש"י.** ולתרגום יש מעלה מיוחדת שניתן בסיני, ולרש"י יש מעלה מיוחדת שמפרש הכתוב ע"פ חז"ל יותר מהתרגום. והכי טוב לומר גם תרגום וגם רש"י. **ואם אינו יכול יש שכתבו** להעדיף תרגום משום שנכתב ברוח הקודש (כן הביא רבי חיים קניבסקי). **יש שכתבו** שעדיף רש"י משום שיותר מבאר (מהרש"ל). **ויש שכתבו** להעדיף לקרוא המקרא פעם שלישית (כי יש שאין ע"ז פרש"י) עם הרש"י משום שהוא יותר מפרש העניין (כן כתב בשו"ע הרב). **במקומות שנהגו** לעמוד בעת קריאת התורה כגון אז ישיר, עשרת הדברות ולפני חזק חזק, יש לעמוד גם בשניים מקרא. **יש שקוראים** הפרשה לסרוגין כל יום קטע אחד וכדו', ושרי לעשות כן. **אבל אלו הקוראים** כל הפרשה ברצף אסור לדבר באמצע שניים מקרא אלא מענייני הפרשה או בלימוד, ובין מקרא למקרא או לתרגום שרי לדבר. **אם שכח** משבוע שעבר י"א שיקרא קודם של השבוע שעבר ואח"כ של השבוע הזה. כן פסקו הרב אלישיב ורבי חיים קניבסקי. וי"א שיקרא קודם של הפרשה הזאת. **סדר קריאת** שניים מקרא הוא מקרא ועוד פעם מקרא ואח"כ תרגום וי"א מקרא תרגום ואח"כ מקרא. חזו"א. **את הב' מקרא** של השבוע אפשר לקרוא ממנחה של שבת קודמת, שאז כבר קוראים בבתי כנסת את המקרא של שבוע הבא. וי"א ממוצ"ש. **ומצווה מן המובחר** להשלים קודם הסעודה של שבת בבוקר. **ויזהר** לסיים עד יום רביעי של שבוע אח"כ. ובדיעבד מהני להשלים עד שמחת תורה. **אפשר לקרוא** יחד עם הבעל קורא בלחש ויכוויין לשמוע הבעל קורא. **אין צריך** לקרוא קריאה של יו"ט וה"ה הפטרות. האר"י מביא שאין לקרוא שנים מקרא בלילה. ובליל שבת מותר.

חידות

חידות שינון הפרשה ע"פ סדר הא–ב. התשובה בסמוך לשאלה. א. כשנולד משה התמלא הבית? **אורה. ב.** בת פרעה? **בתיה. ג.** בן של משה? **גרשום. ד.** רשעי ישראל? **דתן ואבירם. ה.** משה לקח את אשתו ובניו על? **החמור. ו.** מה אמר הקב"ה למשה על אהרן? **וראך ושמח בליבו. ז.** במה אחז משה שנהפך למטה? **זנב. ח.** היכן הוא הר האלוקים? **חורב. ט.** צדיקי ישראל. המשך את המילה שו? **טרי ישראל. י.** למי היו שבע בנות? **יתרו. כ.** איזה בתים קיבלו המילדות? **כהונה לויה ומלכות. ל.** יוכבד היתה בת? **לוי. מ.** מה היו שפרה ופועה? **מילדות. נ.** מה מורידים במקום קדוש? **נעלים. ס.** מאיזה אילן דיבר הקב"ה עם משה? **סנה. ע.** ה' יתן את חן העם ב? **עיני מצרים. פ.** ערים שנבנו ע"י ישראל בפרך? **פיתום ורעמסס. צ.** אשת משה? **ציפורה. ק.** מה עשו בני ישראל כשהכבידו עליהם את העבודה? **קוששו קש ותבן. ר.** האח הגדול? **ראובן. ש.** כמה נפשות ירדו למצרים? **שבעים. ת.** מה הפסיק פרעה להביא לישראל? **תבן.**

חידות פרשת שבוע: א. בפרשה בפרק ב' 7 אנשים שלא הוזכר שמם רק כינוי שלהם. **ב.** כמה סוגי שמחות יש בפרשה? **ג.** 3 פעמים בפרשה ניסו להרוג את משה. **ד.** בפרשה 6 מילים רצופות שמופיעות בשמונה עשרה. **ה.** בפרשה 4 פעמים המילה 'או' בפסוק אחד. **ו.** בפרשה אדם עם 2 שמות ומוזכר באותו פסוק פעמיים כל פעם בשם שונה. **ז.** 8 שמות של ספרים בפרשה?

תשובות: א. עמרם – איש מבית לוי. יוכבד – ויקח את בת לוי. משה – והנה הנער. מרים – ותתצב אחותו. בתיה – ותרד בת פרעה. דתן ואבירם – שני אנשים ניצים. **ב.** לידה – ותלד בן. ברית – מילת גרשום. בר מצוה – ויגדל משה (בראשונים בן יג') חתונה – ויקח את בת לוי. **ג.** "כל הבן הילוד היאורה תשלכהו" (וכולל את משה שהרי האצטגנינים אמרו היום נולד מושיען של ישראל וכל שלוחי המלך חיפשהו. פ"ב טו' "וישמע פרעה ויבקש להרוג את משה" פ"ד פי"ט "מתו האנשים המבקשים את נפשך" וברש"י דתן ואבירם שרצו להורגו. **ד.** פ"ג פט"ו **ה.** פ"ד פי"א **ו.** פ"א פא' יעקב ישראל. **ז.** מבית לוי. תיבת גמא. ויואל משה. אדמת קודש. לבת אש. יד החזקה. דבר יום ביומו. בתי כהונה. (רש"י).

חידות תורניות: א. מי שומע ובכ"ז נקרא 'חרש'? **ב.** היכן מצינו אדם שומע ובכ"ז נקרא 'חרש'? **ג.** איך קוראים לאבא של האמורא 'אביי'? **תשובות א.** בעל מלאכה הנקרא 'חרש' (חרש אבן עושה חיתוכים באבן) **ב.** מנחות ס"ד ב' "אתא ההוא חרשא" וברש"י שומע ואינו מדבר. **ג.** כייליל (זבחים קי"ח א')

חידות כלליות: א. מתי אדם מושיט את אצבעותיו לכיוון מטה ומנדנד אותם 15 שניות? **ב.** מי מטיב עם כל העולם אבל אם תיגע בו, יהרגך. **ג.** מי נשאר חצי כשמורדים לו את הקצה? **ד.** מי נשאר שמן כשמורידים לו את הקצה? **ה.** מי שר כשמורידים לו את הראש? **ו.** מי נהיה טוב כשמורידים את ראשו? **ז.** איך צבע שמו כמו חול?

תשובות: א. מול המתקן אויר ליבוש ידיים. **ב.** חשמל. **ג.** חציל. **ד.** שמנת. **ה.** בשר. **ו.** רטוב. **ז.** כחול.

חידות לשאול את הילדים: א. איזה בעל חיים אף פעם לא צמא? **ב.** איזה רחיט יש בביהמ"ד שהמילה שלו קשורה להסעה? **ג.** איזה חג שמו כשם אדם? **ד.** איזה דבר יש ממנו שני סוגי מאכלים שלעולם א"א לאוכלם יחד? **ה.** מהו מאכל מתוק מגיע מבע"ח? **ו.** מילה שהיא גם של אות גם יש אותו של נעלים גם יש אותו חד פעמי, וגם יש אותו זכות? **ז.** סוג נייר שיש אותו גם בבד? **ח.** צרופי מילים למילה לחם? **ט.** מילים המתחילות באותיות מז.

תשובות: א. דג. **ב.** סטנדר קשור לטנדר. **ג.** פסח. **ד.** פרה מייצרת חלב ובשר. **ה.** דבש בא מדבורה. **ו.** כף. **ז.** מגבת. **ח.** משנה עוני מלא קל הפנים. **ט.** מזרק מזלג מזלף מזגן מזל.

חידון משמעויות מילים לפרשת שמות. ח' משמעויות למילה איש

איש - גבר. "איש וביתו באו" אונקלוס: גבר ואנש ביתיה אעלו (שמות א א). **איש - זכר.** "שבעה שבעה איש ואשתו" אונקלוס: דכר ונוקבא (בראשית ז ב). **איש - כולם.** "איש אמו ואביו תיראו" רש"י: כל אחד מכם תיראו אביו ואמו (ויקרא יט ג). **איש - אדם חשוב.** "כולם אנשים" רש"י: לשון חשיבות (במדבר יג ג). **איש - בוגר.** "וחזקת והיית לאיש" מצודות דוד: איש השלם בשניו (מלכים א ב ב). **איש - זריז,** מושל בנפשו וכובש את יצרו. "והיית לאיש" רד"ק: זריז ומושל בנפשך וכובש את יצרך (שם). **איש - מלאך.** "ואשמע את האיש לבוש הבדים" מצודות דוד: הוא המלאך (דניאל יב ז). **איש - בעל.** "אלימלך איש נעמי" (רות א נ).

הגיגים המיועדים לאלו שיש להם מזה תועלת

התינוק החדש שלנו בוכה גם על חלב שלא נשפך.

עצות חסכון מפנקסו של שף שרגא: במקום לקנות מלח בישול אני מבשל את המלח בעצמי.

גם כשקמפיין "הלכה המדינה" היה בשיאו, אני לא התרגשתי. ידעתי שהיא לא הלכה. אין לה לאן ללכת. וגם אם היתה הולכת היתה חוזרת מיד. מי היה מקבל אותה?

כשאני אהיה סבא והנכדים שלי ישאלו אותי בן כמה אני, לא תהיה לי בעייה לענות להם בלי חוכמות.

"**מתפלל נכבד,** כשאתה תופס מקום ישיבה לכל הילדים שלך, אתה מרגיע את מצפונם של כל האחרים שתופסים מקום לכל הילדים שלהם כשאתה מחפש מקום. בברכה, הגבאים".

הצלחתי לעשות גימטריה שיצאה ממש מדויקת אם מצרפים לה שניים וחצי כוללים.

אבי המיועדת לשדכן: נדמה לי שכבר הצעת את השידוך הזה פעם. השדכן: נכון, אני יודע. אבל מדובר בבחור עם מידות טובות שאין לו בעייה להיפגש עם מישהי שכבר נתנה לו פעם תשובה שלילית.

האוכל שום ביום דג יפרה כדג.

פטור בלא כלום אי אפשר. חייב בלא כלום כן אפשר?

הרב"ה להורי התלמיד: הבן שלכם מתנהג כמו חזאי מזג האוויר. הוא רגיל להגיד דברים שמתבררים כלא מדויקים.

למה לא אומרים תחנון במעריב, בגלל שהאנשים עייפים ויש חשש שיירדמו בנפילת אפיים?

הלו ליברמן, מה קורה? הכל בסדר? מה זה השקט הזה? יכול להיות שבסוף קלטת שאין בישראל מספיק תומכים באמירות האנטישמיות שלך?

תפסו ירושלמי אחד שהעיז להודות כי הוא ממש לא סובל את הקור הירושלמי, אבל בסוף התברר כי סבא שלו מצד האמא היה בני ברקי.

להאמין שפעם אנשים היו מסתדרים בלי קפה נמס?

מתפנה מחסן בב"ב בעקבות ביטול המס על החד פעמי (בקרוב).

פעם שווער אחד שאל את החתן מה לומדים בישיבה ענה לו לומדים פרק לא יחפור.

יהודי הגיע לרופא והתלונן על כאבי בטן חריפים, לאחר בדיקה קצרה הרופא לא זיהה שום דבר, שאל יתכן שהכנת דרשה ולא מסרת אותה? אכן, השיב היהודי, אתמול נערך שבע ברכות חשבתי שיזמינו אותי לדבר הכנתי דרשה אך בסוף לא הוזמנתי, א"כ נענה הרופא ברור שזאת הסיבה לכאבי הבטן וברור גם דרך הטיפול, תעמוד כעת במרפאה ותמסור את הדרשה וכך תרגיש יותר טוב. מיד נעמד היהודי על רגליו, כחכח בגרונו ונשא את קולו: האמת היא שלא הספקתי להכין.. אבל לחצו עלי לדבר...

סיפור שהיה: אחד הגיע לבית חברו מתנשף ומתנשם. שאלו חברו למה עלית 12 קומות ברגל ולא עלית במעלית? ענה החבר כתוב שהמעלית מיועדת ל-10 איש בלבד ולא היה לי זמן לחכות עד שיגיעו עוד 9 אנשים.

יש דברים מסויימים שכתוב עליהם שצריך שיהיו שונאי בצע, יש להקשות איך ניתן למצוא אדם שונא בצע. תשובה: בכסף אפשר למצוא הכל.

נכנס לחנות עתיקות ושואל את המוכר "נו, מה חדש?"

בבוקר עייף, בצהרים מת מעייפות, בלילה לא יכול להרדם.

תודה: כל הזמן בלי סוף אני מעוניין להודות להמון אנשים שנותנים את כוחם בשביל הפרט והם זוכים להיות מזכי הרבים וצריך להוסיף שמזכי הרבים זה אפי' אם אני אומר לאיזה מישהו הלכה שלא ידע והוא מאז מתחיל לשומרה כראוי זוכים לדברים נדירים, לכן כדאי להיות מזכה הרבים ולזכות לדברים הגדולים שכתוב ע"כ: אני מעוניין להודות השבוע לאחד האנשים מהיראי שמים הגדולים שיש בעולם, מיוחד בעשיית המצוות בשמחה עצומה וכאר"י הקדוש, אהוב מאוד על הבריות, עמל מאוד בתורה ומגדולי השקדנים בדור ה"ה **רבי אהרון רוזן שליט"א** מחשובי השכונה בה הוא גר ומרבני רחוב שטרסר בבני ברק. כמו"כ אני רוצה להודות לבחור הנפלא בחיר ישיבת חדק"ס הוגה בתורה יומם ולילה משמח אלוקים ואנשים כל הזמן שקדן גדול ועמל בתורה הבה"ח **אלעזר מנחם מן איראם** שליט"א.

היכן ניתן להשיג את העלון

ניתן להשיג את העלון בבני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שמאל של הכניסה, בקופסה בפינה בחצר ברחוב סוקולוב 23. **ובביהמ"ד המרכזי מניין אברכים** 'פרדס כץ' רחוב אבוחצירא 9, **ובכולל 'מורשה ודעת' (בית כנסת הגדול)** בספריה בקומה ראשונה (חברון) בכניסה המערבית בקרטון בארון למטה. וכן בשאר המקומות ואצל המפיצים הקבועים ובראשם **רבי ידידיה זר שליט"א - משבחי הרב זר:** סובר שלא כותבים עליו מספיק שבחים במדור כי סובר שהוא הרבה יותר גדול מהנאמר עליו. אחד הדברים שלא כתבו עליו זה שהוא אומר קידוש לבנה מתוך קלף שנכתב ע"י בעל המגלה עמוקות. **אין לקחת יותר מעלון אחד בשום מקום ללא אישור.** כמו"כ ניתן להשיג את העלון **במודיעין עילית** (לא כמות) החל מיום חמישי בערב בשעה 7:36 בכניסה לחנות ש.מ.ח. – שרותי משרד רחוב רשב"י 49. **כן ניתן להשיג בהר יונה נוף הגליל** אצל רבי שמחה שולמן שליט"א, שיש לו את הנשמה והכוחות של הט"ז. **כן ניתן להשיג בירושלים** בישיבת מיר אצל האיש שהוא דמות לאדם שקורא שניים מקרא על כל דקדוקיה רבי דוד רוטשילד שליט"א או אצל האיש בעל לב הזהב, הדמות של ישיבת מיר רבי אבי פרידנר שליט"א שדואג לעלונים גם לאנשים שהיו מאושפזים ובמצב קשה אשרי יולדתו. **בבית שמש** אצל האיש שהוא מגלם את כל הטוב שבעולם רבי נחום זכריש שליט"א בבית הכנסת אור אליהו. **וכן** בישיבת מרן הגר"מ שטרנבוך - חבקוק הנביא 7 רמה ג'. **בנתיבות** ב'בית בוכריס'. ובבית יצחק. **ברחובות** בישיבת מאור התלמוד, אצל הבחור החשוב ישי רוט נ"י. **בירוחם** אצל האיש שבזכותו ירוחם היא ירוחם רבי מיכאל גולדנברג שליט"א. **באופקים** בבית הכנסת זכרון אליהו. **בקרית גת** בביהכ"נ שומרי אמונים ובביכ"נ קרעטשנף מיום שישי. **בחזון יחזקאל:** בבית כנסת המרכזי. **באשדוד:** בבית כנסת החיד"א רובע ג אצל גדול מזכי הרבים בדורנו רבי יצחק משענייה שליט"א **בעוצם** בישיבת נר זרח ע"י מרא דכריתות בישיבה רבי שמואל הוניגסברג שליט"א. יה"ר שיעשה שמחות בקרוב **ברכסים** אצל האיש שהוא מיוחד בהקשבה לזולת רבי יוסף המאירי שליט"א כולל נר ישראל גבעה ב. **ברעננה** אצל משפחת זכאי המיוחדת והנפלאה רחוב נעמי שמר 9/5 טלפון- 052-6903395 . **בפתח תקווה** בבתי הכנסת בגני הדר: אוהל אברהם. שירת מרים. קהל חסידים. בעש"ט צאנז גור ויוצאי חברון, ע"י רבי יואל פינהנדלר שליט"א. וכן בישיבת אור ישראל וכן בישיבת עטרת שלמה. **בראשון לציון** אצל הנ"ל: וכן בעיר **אלעד** בישיבות כנסת יחזקאל ותורה בתפארתה ובישיבת הר"ן ע"י רבי יואל פינהנדלר שליט"א. **בצפת:** בהיכל ישיבת צפת ע"י האיש שמגן על כל צפת מפני רעידות אדמה רבי אברהם ליוסון שליט"א. **בקרית אתא:** בבית הכנסת מאקווא ירושלים 3 ע"י הבחור המפורסם בצדקותו עדיו לגדולות אהוב הבריות נ"י וכן בבית הכנסת של הקהילה החרדית בקרית אתא רחוב כצנלסון 5. **ברמת השרון** אצל האדם שהוא סמל לתפילה בציבור והוא מתפלל בהרבה מניינים בכדי לשמח ולעורר את הציבור ואומר אז איגרות קדושות רבי דניאל פוסטבסקי שליט"א בבית הכנסת מורשת אבות מידי יום רביעי. **בחדרה** בכולל אדרת אליהו בראשות הרב נתנאל יקותיאל רחוב הגדוד העברי 13 **במנצ'סטר** אצל רבי שמואל א. הורביץ שליט"א: +447425793110. **בארגנטינה:** בקהילת שובה ישראל במקום המיועד לעלונים.

לקבלת העלון בפקס יש להתקשר לטלפון: 03-6180383 .

כמו"כ העלון נמצא ב'כל העלונים' בעיצוב בשם 'לבית התורני'. וכן העלון (מלבד ההערות שבסופו) מופיע ב'קובץ גליונות'.

ניתן להוריד את העלון בעמדות קול הלשון וכן את העלונים של כל ארבעת השנים האחרונות. הדרכה: נכנסים לקול הלשון. מקישים על חיפוש רבנים. לכתוב מערכת שבתי. מקישים על פתח תיקיה. מקישים על תיקיית הורדת גליונות. מקישים על לבית התורני. ומורידים מה שרוצים.

כמו"כ ניתן להשיג במייל: 456alon@gmail.com

יש לדייק במייל ולכתוב קודם 456 ואח"כ alon@gmail.com

להשתתפות בהוצאות העלון לפנות: 0527633431. או ב'נדרים פלוס' - רשת הכוללים פרדס כץ-עלון, (שלוחה 2422). זכות הרבים תלוי' במסייעים! עלון בודד עולה לנו 15 אגורות. אפשר לשלוח משם הודעות.

ניתן להשיג את העלון בכתב גדול במייל הנ"ל.